

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส2557 *สมช*
รับที่ : ๕7381/54 / *มค*
วันที่ : 13 ก.ย. 54 เวลา : 13:35

ที่ กษ ๐๓๐๓/๒๖๔๐

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๒ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน
จำนวน ๒ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ฉบับลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๘
และสำเนาประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓
๒. สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕
๓. สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๕ และ
สำเนาประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘
๔. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ
ค่าชลประทาน พ.ศ. จำนวน ๒ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกคำชี้แจงรายละเอียด
บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวนฉบับละ ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน
เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน จำนวน ๒ ฉบับ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา
โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

กรมชลประทานรายงานว่ามีการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานนอกภาคเกษตรกรรมเพิ่ม
มากขึ้น ในการนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานอย่างเต็มที่และเป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งเป็นการ
รองรับการขออนุญาตใช้น้ำจากภาคอุตสาหกรรม การประปา และภาคธุรกิจอื่นที่จะมีขึ้นในอนาคต
สมควรกำหนดทางน้ำชลประทานที่ได้มีการประกาศกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ฉบับลงวันที่
๔ ตุลาคม ๒๕๐๘ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๓
กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทานแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑ เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บ
ค่าชลประทานโดยออกเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ

การชลประทานหลวง ...

การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการชลประทาน ลำตะคอง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. จำนวน ๓ ทางน้ำ ได้แก่

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝิ่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านทุ่ง จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลสีมูม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๕.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลพุดชา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝิ่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านนาทม จาก กิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๙.๓๐๐ ในท้องที่ตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝิ่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านคนชุม จาก กิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๔.๕๖๕ ในท้องที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝิ่งขวา ของเขื่อนระบายน้ำโพธิ์เตี้ย เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จากจุด ศูนย์กลางเขื่อนระบายน้ำโพธิ์เตี้ย กิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลหนองจะบก อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๑๐.๓๒๐ ในท้องที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา)

ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องจากการใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเพื่อกิจการโรงงาน การประปา หรือ กิจการอื่นที่มีใช้การเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของน้ำในแหล่งเก็บกักมีปริมาณลดลง การเก็บค่าชลประทานจะเป็นการแก้ปัญหาการใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโดยที่พระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานเป็นทางน้ำที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้โดยไม่ต้องแสดงแผนที่ แนวเขตให้ชัดเจน

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ เป็นการเสนอร่างกฎกระทรวงให้มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

๒.๒ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วน ...

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เมื่อดำเนินการได้รวดเร็ว จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสนองนโยบายของรัฐในด้านการควบคุมดูแลแหล่งน้ำ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกวิธี

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

- การกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน ทำให้เกิดประโยชน์ ในการควบคุมดูแลปริมาณน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ทราบถึงปริมาณของน้ำที่ขาดหายไปจากระบบการชลประทาน ซึ่งการเรียกเก็บค่าชลประทานนั้น จะเป็นผลดีต่อการเงินและงบประมาณ โดยเงินที่เก็บได้จากผู้ใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานเมื่อกฎกระทรวงมีผลบังคับใช้แล้ว จะนำเข้าทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน โดยใช้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงบำรุงรักษาระบบการชลประทาน อันจะทำให้ใช้เงินงบประมาณในส่วนนี้น้อยลง

- โดยที่การใช้น้ำนอกภาคเกษตรกรรมจากทางน้ำชลประทาน จะต้องมีการติดตั้งมาตรวัดน้ำ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งในการออกกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทาน เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทานได้นั้น จะดำเนินการได้เฉพาะทางน้ำที่ได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้เป็นทางน้ำชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ แล้วเท่านั้น ปัจจุบันมีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) กำหนดอัตราค่าชลประทานและหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๒

- สำหรับปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำชลประทาน ปริมาณการใช้น้ำ และพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

(๑) ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านทุ่ง มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๘.๑๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีสำนักงานประปาหมู่บ้าน ขอใช้น้ำประมาณ ๐.๐๗๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรใช้น้ำประมาณ ๗.๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๓,๑๕๓ ไร่

(๒) ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านนาทม มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๑๒.๓๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีสำนักงานประปาหมู่บ้านขอใช้น้ำประมาณ ๑.๐๔ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรใช้น้ำประมาณ ๑๑.๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ซึ่งมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๓,๐๑๕ ไร่

(๓) ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านคนชุม มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๑.๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีสำนักงานประปาหมู่บ้านขอใช้น้ำประมาณ ๐.๕๔ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตรใช้น้ำประมาณ ๐.๘๙ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่

(๔) ทางน้ำชลประทาน ...

(๔) ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวาของเขื่อนระบายน้ำโพธิ์เตี้ย มีปริมาณน้ำไหลผ่านทางน้ำประมาณ ๙.๖๓๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ปัจจุบันมีสำนักงานประปาขอ อนุญาตใช้น้ำประมาณ ๐.๖๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร ประมาณ ๙.๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ประมาณ ๘,๒๓๓ ไร่

- จากปริมาณการใช้น้ำในอ่างเก็บน้ำแห่งนี้ ไม่มีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในทางน้ำ ชลประทาน ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอสามารถกำหนดแผนจัดสรรน้ำให้แก่ผู้ที่ขออนุญาตใช้น้ำในภายหน้าได้ ตามความเหมาะสม

ข้อกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ พุทธศักราช ๒๔๘๕
- ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการชลประทาน พ.ศ. ๒๕๔๕

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นชอบตามที่กรมชลประทานเสนอ จึงขอให้ คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานในเขตโครงการชลประทาน ลำตะคอง เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. จำนวน ๓ ทางน้ำ

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านทุ่ง จากกิโลเมตร ที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลสีมุ่ม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๕.๐๐๐ ใน ท้องที่ตำบลพุดชา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านนาตม จากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๙.๓๐๐ ในท้องที่ตำบลจอหอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านคนชุม จากจากกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๔.๕๖๕ ในท้องที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ของเขื่อนระบายน้ำโพธิ์เตี้ย เป็นทางน้ำชลประทานที่จะเรียกเก็บค่าชลประทาน พ.ศ. (จาก จุดศูนย์กลางเขื่อนระบายน้ำโพธิ์เตี้ย กิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ในท้องที่ตำบลหนองจะบก อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ถึงกิโลเมตรที่ ๑๐.๓๒๐ ในท้องที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา)

อนึ่ง ตามร่างกฎกระทรวง ...

อนึ่ง ตามร่างกฎกระทรวงลำดับที่ ๑ ได้ออกตามประกาศกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ฉบับลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๘ เรื่อง กำหนดทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ จำนวน ๓ ทางน้ำ โดยที่ทางน้ำชลประทานที่มีการเปลี่ยนแปลงท้องที่ ได้แก่

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านทุ่ง ซึ่งเดิมกิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ อยู่ในท้องที่ตำบลพลกรัง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ต่อมาได้มีประกาศ กระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๕ เรื่อง ตั้งและกำหนดเขตตำบลในท้องที่ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ส่งผลให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำเขื่อนระบายน้ำบ้านทุ่ง กิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ไปอยู่ในท้องที่ตำบลสีม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่ทำให้ ขอบเขตของทางน้ำชลประทานดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

- ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านนาทม ซึ่งเดิม กิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ อยู่ในท้องที่ตำบลหมื่นไวย อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ต่อมาได้ มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ เรื่อง ตั้งและกำหนดเขตตำบล ในท้องที่อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโนนไทย กิ่งอำเภอสำนักตะคร้อ และอำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ส่งผลให้ทางน้ำชลประทานคลองส่งน้ำฝั่งซ้ายเขื่อนระบายน้ำบ้านนาทม กิโลเมตรที่ ๐.๐๐๐ ไปอยู่ในท้องที่ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่ทำให้ ขอบเขตของทางน้ำชลประทานดังกล่าวข้างต้นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม พร้อมนี้ได้แนบบันทึกคำชี้แจง รายละเอียด บันทึกหลักการและเหตุผล และแผนที่ท้ายกฎกระทรวง จำนวนฉบับละ ๑๐๐ ชุด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย หมายเลข ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

กองกฎหมายและที่ดิน

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๒๖๒๖